

ضرورت نرم افزار اسلامی در مدیریت تحقیقات

نویسنده: سیدمرتضی حسینی الهاشمی

اشاره:

از آنجایی که نه تنها موضع‌گیری نظام مقدس جمهوری اسلامی، در برابر حوادث گوناگون، امری اجتناب ناپذیر است، بلکه با اندک توجه، روشن می‌گردد که اعلاء کلمه حق و دست یافتن به توسعه قدرت جهانی اسلام، عملاً منوط و مشروط به امکان رهبری پیدایش حوادث بوده و بدون رهبری در موضوع ایجاد حوادث اجتماعی - که تصرف در شرایط است - مبتلا شدن به انزوای اجتماعی، امری حتمی خواهد بود. و به این جهت است که در عمل اجتماعی، «ولایت»، موضوعاً حاکم بر سایر موضوعات می‌باشد و طرف تراحم با سایر موضوعات قرار نمی‌گیرد زیرا چگونگی «ولایت اجتماعی»، است که مبتلا به فردی را در تکالیف اجتماعی ترسیم نموده و تنها زمینه پرورش اجتماعی می‌باشد. و همین امر عظیم است که اهمیت مطرح ساختن نیازهای نظام و پاسخگویی به آنها را در صدر کلیه موضوعات تحقیق قرار داده و بررسی چگونگی دست یافتن به تحقیقاتی متناسب را ضروری می‌سازد. برای تبیین این مهم، توجه به مطالب ذیل لازم می‌باشد:

مطلب اول: پیرامون اطلاع‌رسانی به عنوان ابزار توسعه نظام می‌باشد و همچنین بررسی این که اطلاعات و اطلاع‌رسانی در چه صورتی عامل سرعت بخشیدن به روند پیشبرد اهداف متعالی اسلام در جهان و زمینه‌ساز توسعه نظام مقدس ولایت فقیه می‌گردد و در چه صورتی، باعث سریع‌تر شدن بروز اختلافات گردیده و موجبات کند شدن حرکت شتابدار انقلاب اسلامی، در جهان را فراهم می‌آورد. دقت در این بحث، خطیر بودن و حساسیت موضوع اطلاع‌رسانی و ضرورت توجه به جوانب مختلف آنرا، آشکار می‌سازد.

مطلب دوم: بررسی ویژگی‌های کامپیوتر به عنوان ابزار توسعه سرعت انتقال می‌باشد. ضرورت اجتماعی توسعه تحقیقات و لزوم سرعت ارتباط در تحقیقات سازمانی و هماهنگ سازی فعالیت‌های مراکز تحقیقاتی،

غیر قابل اجتناب بودن استفاده از کامپیوتر را مشخص می‌سازد. وسیله‌ای که موجبات تغییر در مقیاس تحقیق، را فراهم آورده و زمینه ارتقاء تحقیقات را، از تحقیقات فردی به تحقیقات سازمانی، تامین نموده است. مطلب سوم: الگوی برنامه‌ریزی یا مدل تهیه نرم‌افزارهای مورد استفاده در کامپیوتر، به عنوان، ابزار توسعه اطلاعات و تحقیقات، می‌باشد. ابزاری که کوچکترین تغییر در روش معادلات و یا تغییر در پارامترهای آن، موجب دگرگونی کامل نتیجه می‌گردد.

بنابراین، دقت پیرامون روش به کار گرفته شده در آنها، جهت جلوگیری از مغالطه‌های علمی و پیشگیری از افتادن در اشتباهات کاملاً پیچیده که با روش فردی غیر قابل ارزیابی می‌باشند، لازم به نظر می‌رسد.

طی سه بخش آینده با رعایت اختصار، به تشریح مطالب فوق، پرداخته می‌شود.

بخش اول: اطلاع‌رسانی، ابزار توسعه نظام اسلامی

۱-۱ حساسیت و خطیر بودن موضوع اطلاع‌رسانی نسبت به توسعه انقلاب اسلامی

بدون تردید اطلاعات به همراه روش جمع‌بندی آنها، عامل تصمیم‌سازی و زمینه حتمی صدور احکام می‌باشند. لذا چنانچه اطلاعات پیرامون یک موضوع با روشی مورد جمع‌بندی قرار گیرد، که هر موضوع را مستقل از موضوعات دیگر و حتی هر حیثیت یک موضوع را مستقل از حیثیات دیگر آن موضوع فرض کند، در عینیت موجب برخورد مداوم تصمیم‌ها به یکدیگر می‌شود. زیرا فرض مستقل بودن موضوع، فقط در محدوده ذهن، امکان دارد و گرنه در مرحله عمل، هر موضوع، توسط موضوعات دیگر و هر حیثیت یک موضوع، توسط حیثیات دیگر آن، محدودیت می‌یابد. روشی که نتواند نسبت بین موضوعات را بسنجد، طبیعتاً در موضوعات مختلف، احکامی مستقل از یکدیگر خواهد داد که نتیجه آن تشتت در نظام می‌باشد. و هر چه سرعت تجرید حیثیات بیشتر شود، عملاً شدت برخوردها افزایش می‌یابد. دقیقاً مانند زمانی که سرعت اتومبیل‌ها را، بدون وضع مقررات رانندگی متناسب، افزایش دهیم، که نتیجه بدیهی آن شدت تصادفات خواهد بود. بنابراین استفاده از کامپیوتر به عنوان ابزار سرعت بخشی به جمع‌بندی اطلاعات و تسریع در اطلاع‌رسانی، زمانی مطلوب خواهد بود که روش به کار گرفته شده در آن، جهت تنظیم لوازم یک مطلب، نسبت بین شرایط عینی و حیثیات یک موضوع را معین سازد، تا زمینه‌ای هماهنگ برای فعالیت اجتماعی ایجاد گردد.

۲-۱ ضرورت سازمانی شدن تحقیقات

نکته دیگری که لازم است مورد دقت قرار گیرد، «تغییر اصولی روش تحقیق» است. توجه به مقایسه بین سرعت و وسعت تحقیقات سازمان یافته مراکز تحقیقی دنیا، با تحقیقات فردی محققان، مشخص می‌سازد که اگر روش هماهنگ‌سازی ادراکات و ملاحظه نسبت بین امور در دست باشد، تحقیقات سازمانی نه تنها قدرت حدت ذهن و دیدن لوازم یک موضوع را کاهش نمی‌دهد، بلکه قدرت تحقیقات، توسعه می‌یابد. و امکان دستیابی به لوازم و زوایای یک موضوع، که در تحقیق به صورت فردی ممکن نبوده است، فراهم می‌گردد. البته به شرطی که سطوح تحقیقات و طریق ارتقاء عملیات تحقیق مشخص شده باشد. به عبارت دیگر در صورتی که هر فرد در منزلت تحقیقاتی خود قرار گیرد تحقیقات سازمانی، دقیقاً مانند استفاده از تحقیقات و تجاری که در طول تاریخ توسط محققان انجام پذیرفته است، توسعه می‌یابد. و در اینجاست که جهت هماهنگ‌سازی تحقیقات بخش‌های مختلف سازمان، نیاز به سرعت ارتباط و سرعت در طرح زمینه‌های تصمیم‌گیری پدید می‌آید و جایگاه کامپیوتر برای بالا بردن تحرک سازمان تحقیقات و تولید سازمانی تحقیق و تسلط بر شرایط زمان و مکان، روشن می‌گردد.

بخش دوم: کامپیوتر، ابزار توسعه سرعت انتقال

۲-۱ ویژگی‌های کامپیوتر

ویژگی‌های کامپیوتر را، به صورت ذیل، می‌توان دسته‌بندی نمود:

الف - ذخیره‌سازی اطلاعات: کامپیوتر قادر است، اطلاعات بسیار زیادی را در حجم کوچکی نگهداری کند. مثلاً می‌تواند اطلاعات یک کتاب ۱۰۰۰ صفحه‌ای را در یک دیسکت کوچک جای دهد. بنابراین اطلاعات یک کتابخانه بزرگ را می‌توان در تعدادی دیسکت جای داد و حجم کتابخانه را تا حدود یک صدم تقلیل داد.

ب - دقت: کامپیوتر، هرچه کارهای پیچیده و تکراری را انجام دهد، از دقت عملش کاسته نمی‌شود. مثلاً اگر ۱۰۰۰ بار پی‌درپی، عمل ضرب اعداد ۲۰ رقمی در ۲۰ رقمی را انجام دهد، نتیجه ضرب عدد هزارم از همان دقت نتیجه ضرب عدد اول، برخوردار است.

ج - خستگی ناپذیری: کامپیوتر، قادر است روزها و ساعت‌های متوالی بدون هیچگونه اختلالی مشغول محاسبه و انجام کارهای برنامه‌ریزی شده باشد.

د - شبیه‌سازی: کامپیوتر، می‌تواند نسبت بین اطلاعات را، با توجه به معادلات داده شده، ملاحظه کند و سپس نمونه‌ای از کار خواسته شده را، طراحی نماید. به عنوان مثال می‌تواند، شرایط تعادلی یک هواپیما را در ارتفاعات بالایی جو، بررسی کرده و صحنه را قبل از آزمایش عملی، شبیه‌سازی کند.

ه - سرعت: کامپیوتر، می‌تواند نسبت بین اطلاعات را بسیار سریع ملاحظه کرده و منتقل سازد. مثلاً می‌تواند دهها میلیون عمل جمع و تفریق را در مدت یک ثانیه انجام دهد.

* سرعت انتقال، اعم از انتقال اطلاعات یا انتقال کالا، همواره در تغییر زندگی بشر نقش موثری داشته و باعث طرح موضوعات جدید و همچنین تغییرات اساسی در نحوه اداره جامعه و تصمیم‌گیریها شده است.

۲-۲ ویژگی اصلی کامپیوتر

سرعت در حقیقت شامل دو مطلب است:

الف - سرعت در انتقال خود کامپیوتر به نسبت بین اطلاعات و ملاحظه لوازم و معادلات مرتبط با یک موضوع، که از آن به «سرعت در محاسبه یا سرعت در پردازش» تعبیر می‌شود.

ب - سرعت در انتقال اطلاعات به ما، که از آن به «سرعت در بازاریابی اطلاعات یا سرعت در ارتباط» تعبیر می‌شود.

سرعت انتقال که متضمن هر دو مطلب فوق، و اعم از انتقال اطلاعات یا انتقال کالا می‌باشد، همیشه در تغییر زندگی بشر نقش موثری داشته است و باعث طرح موضوعات جدید و همچنین تغییرات اساسی در نحوه اداره جامعه و کیفیت تصمیم‌گیریها، شده است.

برای واضح‌تر شدن مطلب، چند مثال ذکر می‌گردد:

مثال ۱: اختراع وسایل حمل و نقل کالا و مسافر و به کارگیری گسترده آنها در جوامع بشری، موجب تغییر ساختار زندگی شهرنشینی و به عبارت دیگر باعث تمرکز جمعیت، قدرت، ثروت و همچنین تغییر الگوی مصرف جوامع شده است. آشکار است که در صورت عدم وجود وسایل حمل و نقل امروزی، هیچگاه ممکن نبود شهر تهران تا

این اندازه گسترش یابد و بتوان مصرف وسیع شهروندان آن را تامین نمود. لذا، به تبع وجود این وسایل است که موضوعاتی از قبیل آپارتمان نشینی، ترافیک، آلودگی هوا و غیره مطرح می شود و نیاز به تصمیم گیری های اساسی درباره آنها به وجود می آید.

مثال ۲: نقش بکارگیری وسایل ارتباط جمعی و مخابرات در نحوه طرح موضوعاتی چون تهاجم فرهنگی و کیفیت تصمیم گیری نسبت به آنها کاملاً پدیدار است. همچنین وجود تلفن و بی سیم در جبهه های جنگ، قدرت واکنش سریع و تغییر تاکتیک را فراهم می سازد. به گونه ای که، بدون وجود این وسایل قدرت تحرک سازمان نظامی، به طور محسوسی کاهش می یابد.

مثال ۳: سرعت در پردازش و ملاحظه نسبت بین امور، مهمترین موضوع در اتخاذ تدابیر متناسب با شرایط می باشد. به همین علت است که زمان، موثرترین عامل در برتری موضع، هنگام نیاز به تصمیم گیری های سریع می باشد. گاهی این مسئله به اندازه ای اهمیت می یابد که، محاسبه در جزئی از ثانیه، تاخیر زمانی محسوب شده و چگونگی سرعت بخشیدن به آن، مهمترین موضوع برای مهندسين کامپیوتر می گردد. چنانکه در محاسبات لازم هنگام سیر یک سفینه فضایی، جهت هدایت مسیر آن، یا در هنگام بررسی حرکت الکترونی های یک اتم، به چنین مواردی برمی خوریم. باتوجه به مطالب فوق در می یابیم که گرچه تمام ویژگی های کامپیوتر موجب اهمیت یافتن این دستگاه می شوند، اما مهمترین خصوصیت آن، سرعت انتقال، می باشد.

بخش سوم: نرم افزار، ابزار توسعه اطلاعات و تحقیقات

۱- نقش مدل و متغیرهای آن در حل مسائل

اکنون باید بررسی کرد که کامپیوتر برای داشتن چنین سرعت انتقالی، در مسائل گوناگون، برچه مبنایی عمل می کند. باتوجه به اینکه کامپیوتر، ماشینی بی جان می باشد، در حل مسائل - حتی آنگاه که عنوان هوش مصنوعی به کار می رود - براساس مدلی که ارتباط بین معادلات را بیان می کند، عمل می نماید. مهندسين برنامه ریز کامپیوتر، واسطه تفهیم مسائل متقاضیان، به کامپیوتر و ارائه الگوی حل مسائل به آن می باشند. این مهندسين ابتدا سعی می کنند با سوالات مختلفی که از متقاضیان می نمایند، متغیرها و اولویت بین آنها را از نظر متقاضی به دست آورده و مدل مناسبی برای آن بیابند. در صورتی که متقاضی، عاجز از ارائه کامل این مطالب باشد، به ناچار خود مهندسين باتوجه به مسائل خواسته شده، متغیرهایی را در نظر گرفته و اولویت بندی خاصی را برای آنان قائل خواهند شد. واضح است که تمام محاسبات کامپیوتر، براساس این متغیرها و در میان آنها، حول اصلی ترین متغیر، انجام می گیرد و هرگونه تغییری در این اولویت بندی، باعث تغییر در نتایج می گردد.

از طرف دیگر هر فلسفه ای باتوجه به دیدگاه خود نسبت به موضوعات، اولویت بندی خاصی را برای آنها قایل می شود. چنانکه با ظهور فلسفه های جدید در غرب، شاهد طبقه بندی های مختلفی از علوم، متناسب با هر یک از این فلسفه ها هستیم.

به عنوان مثال، توجه به نقش فلسفه تاریخ، در تحلیل های مختلف، از یک برهه تاریخ و اولویت بخشیدن به رخدادهای مختلف آن و

* مراکز تحقیقاتی باید قبل از هرچیز، در پی دستیابی به مدلی جهت طبقه بندی علوم و اولویت بندی موضوعات بوده و این مدل برخواسته از فلسفه عبودیت باشد.

معرفی یکی از آنها به عنوان عامل تعیین کننده، خود گواهی صادق بر این مدعی است.

بنابراین، هرگونه اولویت بندی بین موضوعات، برپایه روشی است که خود نشأت گرفته، از فلسفه ای خاص می باشد.

۲-۳ سطوح استفاده از کامپیوتر در تحقیقات

حال باید دید، کامپیوتر در موضوع تحقیقات، به چند گونه می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

الف - کامپیوتر، تنها جهت پاسخگویی به مسائلی که در گذشته نیز مورد تحقیق بوده اند، استفاده شود و هیچگونه توجیهی به موضوعات جدید نداشته باشد. مزیت استفاده از کامپیوتر در این سطح، فقط دستیابی بسیار سریع به نتیجه، نسبت به حل مسائلی که در گذشته برای تحقیق بر روی آنها، سالها وقت صرف می شده است، می باشد. اما باید توجه داشت، آیا این مزیت به هر قیمتی که به دست آید مطلوب می باشد؟ حتی اگر به قیمت خمود ذهنی و رکود تحقیقات در سیر تاریخ، تمام گردد؟

مقایسه این سطح با مثال ذیل، روشنگر مطلب خواهد بود:

اگر به جای آموزش نحوه انجام اعمال ریاضی به کودکان دبستانی، فقط دکمه های ماشین حساب را به آنان آموزش دهند و کلیه محاسبات را، قبل از آشنایی کودک با آنها، به ماشین حساب بپردازند، بدیهی است که ذهن کودک رشد نمی یابد و به تبلی و خمود ذهنی دچار می گردد. به همین صورت، اگر در مسائل تحقیقاتی تنها پاسخگویی به مسایل محدود گذشته مورد نظر باشد، استفاده از کامپیوتر نتیجه ای مشابه با مثال فوق در برخواهد داشت.

ب - کامپیوتر، جهت پاسخگویی به مسائلی فزونی تر از مسایل مورد تحقیق در گذشته، اما با تحقیق فردی و با روش مستقل دیدن موضوعات از یکدیگر، بکار گرفته شود. این سطح از بکارگیری، گرچه مزایایی بیش از سطح اول، دارد اما استفاده از تمام ظرفیت کامپیوتر نمی باشد و در حقیقت مشابه استفاده از یک تریلی، جهت جابجایی مسافر بر روی صندلی جلو آن، به جای حمل چندین تن بار می باشد.

کسانی که کامپیوتر را، در حد یکی از دو سطح فوق بکار می گیرند، انتظار دارند که سرعت کامپیوتر بتواند، احتمالات پیرامون یک مشکل را هرچه بیشتر و سریعتر طرح نماید، تا بتوان پاسخی کامل و سریع به آن داد. و یا حتی بتوان، راه حل مناسبی برای آن، از خود کامپیوتر به دست آورد. در حالی که کامپیوتر، به خودی خود، کاری برای آنان انجام نمی دهد، بلکه براساس مدلی که برای حل مسایل، به آن ارائه شده است عمل می نماید و اگر مدل ارائه شده، صرفاً به طرح هرچه بیشتر احتمالات پیرامون یک موضوع بپردازد و قادر به جمع بندی و هماهنگ سازی آنها نباشد، نتیجه ای جز تحیر، در

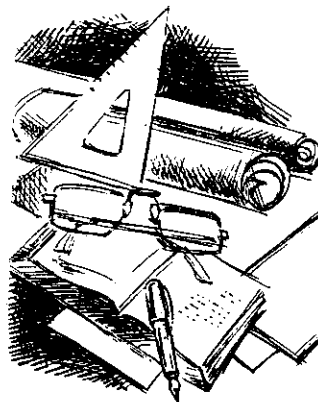
بر نخواهد داشت. به عبارت دیگر، در صورتی که ظرفیت ابداع احتمال، با ظرفیت قدرت جمع‌بندی متناسب نباشد، موجب غرق شدن در احتمالات و نهایتاً منجر به حرکت انفعالی خواهد شد. و چنانچه مدل، قدرت جمع‌بندی احتمالات پیرامون یک موضوع را داشته باشد، اما فرض مستقل بودن موضوعات از یکدیگر در آن لحاظ شود و موضوعات به صورت مجموعه‌ای مرتبط با هم و سیستماتیک، دیده نشوند، نتیجه‌ای جز برخورد مداوم، بین احکام مختلف، در موضوعات گوناگون، نخواهد داشت. زیرا فرض مستقل بودن موضوع - که در مدل لحاظ شده است - باعث اولویت بخشیدن هر بخش، به موضوع مورد بحث خود، بدون لحاظ موضوعات دیگر می‌شود و در واقع انتظارات هر بخش، از کسی که تنظیم امور جامعه را به عهده دارد، مطلق شده و محدودیت‌های شرایط دیده نمی‌شوند و چون در عمل، مسئول هماهنگی بین امور، مجبور به اعمال اولویت شرایط است، باید از دیگران فاصله عینی بگیرد. به عبارت دیگر ملاحظه نکردن محدودیت شرایط یک موضوع، توسط موضوعات دیگر و مطلق انگاری تنجز تکلیف - در موضوعاتی که قدرت اجتماعی، شرط اقامه آنان است - از سوی کسانی که در مراکز تحقیقی سعی در برطرف ساختن مشکلات حکومت اسلامی دارند، زمینه دوری آنان از نظام مقدس اسلامی را فراهم می‌سازد.

از طرف دیگر ملاحظه نکردن توسعه روحی عباد و توسعه تعبد در نظام و تاکید بر حل مشکلات، به هر شکل، توسط کارشناسان برنامه‌ریزی کشور، موجب فاصله گرفتن از آرمان‌های اصیل اسلامی و نهایتاً زیادتر شدن مشکلات خواهد شد.

بنابراین نظام اسلامی، زمانی می‌تواند همه موضوعات را هماهنگ سازد، که روش هماهنگ سازی نسبت بین موضوعات و همچنین طبقه‌بندی آنها را تعیین کند. و حتی در تعریف کاربردی هر موضوع، مناسبات آنرا در نظام تعاریف، مشخص نماید، تا انتظارات هر بخش، انتظاراتی متناسب با هماهنگی نظام و جایگاه موضوع باشد. چون سرعتی مطلوب نظام است، که باعث سرعت در انسجام و وحدت و توسعه قدرت اسلام شود، نه سرعتی که منشاء تفرق و تشتت نظام گردد.

ج - در صورتی که رهبری حوادث و تسلط بر مقتضیات شرایط

* اگر در مسائل تحقیقاتی، تنها پاسخگویی به مسائل محدود گذشته مورد نظر باشد، استفاده از کامپیوتر نتیجه‌ای مطلوب نخواهد داشت.

* در صورتی که ظرفیت ابداع احتمال، با ظرفیت قدرت جمع‌بندی متناسب نباشد موجب غرق شدن در احتمالات و نهایتاً منجر به حرکت انفعالی خواهد شد.

زمان و مکان، برای توسعه حاکمیت اسلام در جهان و جریان یافتن عبودیت حضرت حق جلّت عظمت، در تمام شئون زندگی بشر، هدف عالی محققان و مراکز تحقیقاتی قرار گیرد و از سوی دیگر شیوه کفر جهانی، در هماهنگ‌سازی و سرعت بخشی به تحقیقات، برای هجوم همه جانبه بر کلمه توحید، از طریق سازمان‌های تحقیقاتی منسجم و هماهنگ خود، مورد توجه واقع شود، ضعف تحقیقات فردی و مستقل دیدن موضوعات در نظام عالم تکلیف و برخورد انفعالی با حوادث ایجاد شده از سوی کفار، به روشنی دیده می‌شود و نیاز به سازمان یافتن تحقیقات، هماهنگ با نیازهای جامعه اسلامی شدیداً احساس می‌گردد.

به عبارت دیگر همانگونه که در مقابل حمله نظامی سازمان یافته دشمن نمی‌توان با دفاع‌های فردی و ناهماهنگ امید به پیروزی و غلبه بر دشمن داشت، در مقابل تهاجم فکری و فرهنگی دشمن نیز نمی‌توان به تحقیقات مجزا و منفصل از یکدیگر امیدوار بود.

چنین سازمان تحقیقاتی، پس از به دست آوردن روشی که تناسب کمی بین موضوعات و اولویت‌بندی آنها را معین نماید، نیاز به ابزاری متناسب با وسعت و سرعت لازم در هماهنگ‌سازی بخش‌های مختلف تحقیقاتی و مرتبط ساختن تحقیقات بر روی موضوعات گوناگون، پیدا می‌نماید و ناگزیر از بکارگیری کامپیوتر می‌گردد. در حقیقت این زمانی است که، «تغییر در مقیاس تحقیق» که لازمه آن «تغییر در مقیاس سرعت ارتباط» می‌باشد، پدید آید.

۳-۳ تغییر در مقیاس تحقیق

برای روشن شدن مفهوم تغییر در مقیاس تحقیق باید به مفاهیم ذیل توجه نمود:

مقیاس به معنی معیار سنجش و در مفاهیم به‌عنوان شاخصه صحت و بطلان یک مطلب بکار می‌رود. از طرف دیگر روش جمع‌بندی، نشانگر رابطه بین مبنا و روینا می‌باشد.

اگر تغییر در یک روش جمع‌بندی به گونه‌ای باشد که موجب تغییر در اصل ملاک صحت و بطلان شود، طبیعتاً موجب تغییر در مقیاس شده و توسعه قضایا را، مشروط به هماهنگی با پیش فرض‌های مبانی روش جمع‌بندی می‌کند. اصولاً تغییر در مقیاس، هنگامی انجام می‌گیرد که مقیاس قبلی، قابلیت پاسخگویی به نیازهای جدید را نداشته باشد و به عبارت دیگر، نیاز به افزایش دقت و بالا رفتن ضریب حساسیت مقیاس، به وجود آمده باشد. که در نتیجه، موجب تغییر در ابزار و الگوی سازماندهی نیز می‌گردد.

باتوجه به مطالب فوق، «تغییر در مقیاس تحقیق» به معنی، «تغییر اصولی روش تحقیق» می‌باشد، به گونه‌ای که ملاحظه نسبت بین موضوعات، پیش فرض اساسی آن روش باشد. در نتیجه توسعه

همانگ تحقیقات به وسیله این نرم افزار، نیاز به سرعت در ارتباط بخش های تحقیقاتی و برای مدیریت آنها احتیاج به سازماندهی جدید و سخت افزار متناسب می باشد.

نتیجه:

نتیجه ای که از مجموعه مطالب ذکر شده حاصل می گردد، این است که، مراکز تحقیقاتی، باید قبل از هر اقدام دیگر، در پی دستیابی به مدلی جهت طبقه بندی علوم و اولویت بندی موضوعات باشند، که این مدل به نوبه خود بایست، برخواسته از فلسفه عبودیت بوده و به موضوعات، به صورت موضوعات عالم تکلیف و دار امتحان بنگرد. و مسئله اصلی در آن جریان یافتن تعبد باشد، به گونه ای که هر چیز را، وسیله ای بداند که، می تواند وسیله طاعت، یا عصیان قرار گیرد.

فرهنگستان علوم اسلامی، از آغاز تاسیس، تلاشی مستمر در جهت دستیابی به چنین مدلی نموده است که ثمره آن، طرح جامع مدیریت تحقیقات می باشد که فهرست مباحث آن به شرح زیر است.

مقدمه:

* کم توجهی به توسعه تعبد در نظام و تاکید برحل مشکلات، به هر شکل، توسط کارشناسان برنامه ریزی کشور، موجب فاصله گرفتن از آرمان های اصیل اسلامی و نهایتاً زیاد تر شدن مشکلات خواهد شد.

الف - ضرورت بحث

- اجتهاد یا روش تعبد در استنباط احکام الهی
- موضوع شناسی
- نقش زمینه، موضوع و روش در تحقیقات

ب - جایگاه بحث

- تاثیر تعاریف کاربردی در تنظیم نظام
- تاثیر روش در تولید تعاریف کاربردی
- تاثیر اصول روش در روش
- تاثیر فلسفه مبانی اصول روش در اصول روش

فصل اول: فلسفه مبانی اصول مدیریت تحقیقات

- ۱ - وحدت و کثرت
- ۲ - علیت
- ۳ - زمان و مکان
- ۴ - اختیار
- ۵ - آگاهی (علم)
- ۶ - جامعه
- ۷ - مفاهیم اجتماعی (کاربردی)

فصل دوم: اصول روش در مدیریت تحقیقات

- ۱ - اوصاف توسعه
- ۲ - اوصاف ساختار
- ۳ - اوصاف کارآیی (ضرایب کمی)

فصل سوم: روش در مدیریت تحقیقات

- ۱ - اصول موضوعه تعاریف کاربردی
- ۲ - اصول تعاریف

- ۳ - تعاریف اصولی (طبقه بندی علوم)
- ۴ - تعاریف کلان
- ۵ - تعاریف خرد
- ۶ - تعاریف کاربردی

فصل چهارم: عملیات تحقیق

- ۱ - روش تشخیص عناوین مناسب موضوع تحقیق
- ۲ - روش تامین زمینه عملیات تحقیق
- ۳ - معیارهای زمان بندی و ارزیابی
- ۴ - روش تدوین رساله تحقیقاتی

فصل پنجم: بررسی یک نمونه عینی

- ۱ - دلایل انتخاب نمونه
- ۲ - منابع آماری و دلایل استناد به آنها
- ۳ - گزینش عناوین با نسبت تاثیر بیشتر در موضوع
- ۴ - ارائه جداول آماری
- ۵ - تحلیل آمارها در چهارچوب مدل
- ۶ - نتیجه گیری

فصل ششم: بررسی همین نمونه عینی با یکی از مدل های رایج

- ۱ - تشریح مدل انتخابی
- ۲ - ارائه جداول آماری
- ۳ - تحلیل آمارها در چهارچوب مدل انتخابی
- ۴ - نتیجه گیری

فصل هفتم: مقایسه کارایی دو مدل □